

A studio Rubin

**To ticho,
když přijdeš
domů**

text: kolektiv

režie: Alexandra Bolfová

dramaturgie: Dagmar Fričová

výprava: Anna Tichá

hudba: Tomáš Mohr

hrají: Klára Bulantová, Karolína Vaňková,
Karel Vondrášek

premiéra: 6. října 2023

Inscenace vzniká v koprodukcí s platformou Averz_

Ticho

Připojení navozuje dojem, že nás někdo poslouchá, že nás registruje, ví o nás. Když neumíme být sami, obracíme se k ostatním lidem, abychom nebyli úzkostliví. Připojení umožňuje kontrolu nad věcmi a lidmi, kteří nás zajímají a snižuje tak nejistotu z toho, že nám může něco důležitého uniknout a že by tak hrozilo nějaké nebezpečí. (...) Naše potřeba po nerušeném prostoru pro koncentraci např. na práci, a potřeba nebýt nikým vyrušován téměř opadla, naopak, jakékoliv přerušení (příchozí SMS, kontroly účtu na sociální síti apod.) je vnímáno pozitivně jako pocítění kontaktu a počátek spojení. Paradoxně nás toto neustálé spojení se světem stále více izoluje: pokud nebudeme rozvíjet schopnost být sami, skončíme v odloučení a stáhneme se sami do sebe. Technologie nás odvádějí tam, kam nechceme. Jsme jimi omámeni. Odlučujeme se sami od sebe a nejsme schopni sebereflexe, kterou pak neučíme ani

své děti, pro jejichž zdravý vývoj je nepostradatelná. Když nebudeme učit naše děti, jak být o samotě, budou vědět jen to, jak být osamělý. Dítě nemá zkušenost být samo, být jen samo se sebou. Nicméně proces růstu dítěte a jeho osamostatňování v sobě zahrnuje i prožití situací strachu ze zodpovědnosti a odkázání sama na sebe. V samotě nalézáme sama sebe. Když se v ní dnes ale mají lidé octnout, je to problém, pocítují z toho úzkost, paniku a neklid, proto hned raději sáhnou po nějakém přístroji. Touha po neustálém připojení vytvořila z komunikačních technologií naše jakési fantomové končetiny, které vnímáme jako součást svého těla. Neustále je musíme mít u sebe či přímo na sobě, abychom fyzicky pocítili příchozí kontakt. Takové neustálé spojení však přináší řadu nových nejistot.“

• Ticho jako ohrožený fenomén současnosti, Zuzana Lášková

Sedm druhů ticha podle Elsy Ronningstam

ticho zkoumavé (nemožnost něco vyjádřit slovy)

ticho šedé (poukazuje na nedostatek slovní zásoby jedince)

ticho vášnivé (spočívající v pocítování silných impulsů, např. sexuální touhy)

ticho hloubavé (vzájemné přesvědčení o smyslu určitého druhu ticha)

ticho kreativní (tvůrčí proces, ze kterého by člověk neměl být rušen)

ticho hrozné (vyjadřuje tvrdohlavost, protest, pobouření, touhu po pomstě nebo reakci na hněv)

ticho černé (smrt, sebezničení nebo totální odmítnutí)

Karin

(...)

Ono chystání se na cestu, těšení se?

Chystání ne, spíš cesta sama. Když jsem jela do Řecka, cesta busem trvala dva dny, na jednu stranu dost úmorný, ale zároveň jsem si užívala nezakotvenost. Klid, klid v pohybu. Ten ve svém životě vnímám průběžně jako důležitý faktor, a vypadá to, že na cestě se ho člověk dotýká nějakým obzvlášť intenzivním způsobem. V dobách, kdy jsem musela vyslyšet přitažlivost dalek, mi přišlo, jako bych zeměkouli nechávala podjet pod svýma nohama a já zůstala v klidu. A v tom klidu jsem se někam přesunula. Kdybych zemi pod nohama podjet nenechala, přilepená k jednomu místu povrchem poletím nekontrolovaně vesmírem. Zmítaná, bez kontaktu s centrem rovnováhy.

(...)

A ty kameny?

To jsou docela individuality, zvlášť u některých to vnímám. Spávám s nimi, většinou je mám u hlavy, někdy i v jiné části postele. Projasňují mi spánek. Někdy jejich silnou a jemnou energii vnímám, jakmile je vezmu poprvé do ruky. Hodně tu nacházím záhnědy. Mám vztah k průzračným kamenům, které nemají žádné zbarvení. Diamanty nenacházím, křišťál někdy. Záhněda je taky průhledná a přitom zakalená. Právě takový je svět, jeho základní meterii je průzračnost, ale kdo v něm chce fungovat, musí se „namočit“ i do takzvané špíny. Musí přijít něco zakaleného, nějaká porucha, přes kterou se věci dokážou uvést do pohybu a vyvíjet se. Náš svět je světem nedokonalosti a zakalení záhnědy to hezky odráží.

• Jako v nebi, jenže jinak, Aleš Palán

Hibernace

Nedokážu ukázat prstem na žádný konkrétní podnět, na žádný spouštěč, který by mě přiměl hibernovat. Zpočátku jsem jenom chtěla něčím utlumit svoje myšlenky a neustálé soudy, poněvadž jsem kvůli neutuchající palbě už málem cítila nenávist ke všem a ke všemu. Doufala jsem, že se pro mě život stane snesitelnějším, když můj mozek zpomalí a nepustí ke mně okolní svět. V lednu 2000 jsem začala docházet za doktorkou Tuttlarovou. Začalo to nevinně: trýznily mě pocity zoufalství, úzkosti, přála jsem si uniknout ze své mysli a ze svého těla – a Tuttlarová mi potvrdila, že nezažívám nic neobvyklého. Nebyla to moc dobrá psychiatrická, našla jsem jí v telefonním seznamu.

- Můj odpočinkový rok, Ottessa Moshfeghová

V mlčení jde o mnohem víc než o pouhé nemluvení, jedná se o setkání nás se sebou samými, je to stav, kdy se musíme snést takoví, jací jsme, bez jakýchkoliv zkreslujících představ; to může být zpočátku velmi nepříjemné.

- Myšlení a řeč, L. S. Vygotskij

Při myšlenkové shodě účastníků rozhovoru, při stejné zaměřenosti jejich vědomí se snižuje úloha řečových impulsů na minimum. Přesto probíhá porozumění bez chyb. Mezi lidmi žijícími v těsném psychologickém kontaktu takové porozumění prostřednictvím zkratkovité řeči je spíše pravidlem než výjimkou.

- Myšlení a řeč, L. S. Vygotskij

Rozhovor s Paní Sonne

Moje příprava před představením je luxus samoty a luxus mlčení.

Jaké lidi máte ráda kolem sebe?

Hrozně ráda si s někým mlčím. Jsem strašně ráda sama. Já opravdu ze své samoty čerpám svoji sílu, svoji inspiraci. A ticho, to mě dělá úžasně dobře, a když někdo moc mluví, tak to mě ubíjí.

No, a v takový okamžik jdete pryč? Nebo?

Tak když to jsou dobří přátelé, tak říkám, víš co, tak teď si dáme čtvrt hodiny umění ticha. Dívám se na hodinky a pak říkám, tak teď můžeš... Já nevím, že lidi musí všechno sdělovat, co se v nich a jejich hlavě děje, to je k neuvěření. Vlastně jsou jenom dvě témata, co slyšíte, vlastně jsou jen peníze a jídlo. A dál už se nedostanou.

• Vše dobré i zlé se vám vrátí. Nahlédnutí za kulisy života legendární operní pěvkyně Soni Červené, radiodokument Jana Hergerta

Hlemýžď'

Hlemýžď' zahradní (*Helix pomatia*) je druh suchozemského plže z čeledi hlemýžďovití. Se svou velikostí 40–50 mm je to jeden z největších ulitnatých plžů žijících v České republice. Má žlutohnědou, tmavě hnědou nebo bílou schránku s tmavými pásy. V přírodě se dožívá přibližně šesti let, v zajetí až deseti až dvanácti. Vyskytuje se v křovinách a hájích, ale často i v zahradách. Zimu přečkává vytvořením vápenatého „víčka“ (epifragma). Pohybuje se maximální rychlostí 6 m/h.

Chování

Hlemýžď se pohybuje pouze během deště a potom asi den po dešti. Poté se přilepí k podkladu (např. kameni, rostlině atd.) a nepřemísťuje se až do dalšího deště. Když je v ohrožení, nejprve zatáhne oči a potom i tělo. Část těla vyčnívá a hlemýžď po znovu nabytém bezpečí opět vyleze z ulity a vytáhne tykadla. V zajetí musí mít vytvořené přirozené prostředí.

Potrava

Hlemýžď je býložravec. Živí se rostlinami, které ukusuje pomocí raduly, denně zkonzumuje tolik potravy, kolik sám váží. Dokáže trávit celulózu. Ačkoliv je hlemýžď primárně býložravec, nepohrdne i jinou stravou. Například mrtvými těly živočichů, často jiných plžů.

Vývoj a rozmnožování

Hlemýžď je hermafrodit, vývoj je přímý. Ve střední Evropě se hlemýžďi páří zpravidla v květnu. Dva hlemýžďi k sobě přilnou spodními ploškami a napřímí se do vztyčené polohy. Páření trvá dlouhé hodiny. Hlemýžďi využívají každé příležitosti ke spáření. Po spáření jedinec naklade do dutiny, kterou si sám vyhrabal v zemi, 25 až 50 vajíček.

Využití hlemýždě člověkem

V některých zemích slouží jako potrava pro člověka (kdysi i tradiční součást české kuchyně), pořádají se hlemýžďí závody a někdy se také barví hlemýžďům ulity jako okrasný prvek na zahradu. Jejich chov k jídlu byl znám už za dob Římanů. Dnes je konzumováno přibližně 15 druhů rodu *Helix*. Masový chov, který by pokryl poptávku, se stále nedaří. Získávají se tedy většinou sběrem v přírodě. To může ovšem v některých lokalitách znamenat vážné ohrožení populace. Hlemýžďí sekret se pro svoje hojivé účinky také používá v kosmetice.

sezona 56

Ticho.

2023/2024

www.astudiorubin.cz
Malostranské nám. 9, Praha 1

grafické zpracování programu: Alexandra Šliková

fotografie: Lenka Glisníková

redakce programu: Dagmar Fričová

produkce: Johana Kolomazníková, Natálie Pelcová,
Klaudia Klembarová

PR: Pavla Umlaufová

technika: David Oupor, Bronislav Vagenknecht, Kocour

Státní fond kultury ČR

MINISTERSTVO
KULTURY

B | R | N | O

AVERZE.